

niet onder de wet

5 augustus 2018
Urk

inleiding...

- de uitdrukking in het calvinisme...
 - de wekelijkse voorlezing van 'de tien woorden'
- de uitdrukking "onder [de] wet", uitsluitend bij Paulus;
- een concordante studie...
 - wie zijn "onder de wet"?
 - sinds wanneer?
 - wat betekent dat?
 - wie zijn "niet onder de wet"?
 - wat wil dat zeggen?
 - en wat is daarvan de impact en consequentie?

Romeinen 3

Romeinen 3

¹⁹ Wij weten nu dat zoveel de wet zegt,
zij dit tot hen spreekt die in de wet zijn,
opdat elke mond gestopt zou worden
en heel de wereld
onder de rechtspraak van God zou komen.

*d.w.z. het volk Israël
Rom.2:12, 17-20*

ΟΙΔΑΜΕΝ	ΔΕ	ΟΤΙ	ΟΧΑ	Ο	ΝΟΜΟΣ	ΛΕΓΕΙ
wij-hebben-waargenomen	echter	dat	zoveel-als	de	wet	(hij)-zegt
weten wij	Nu	dat	bij al wat	de	wet	zij zegt

ΤΟΙΣ	ΕΝ	ΤΩ	ΝΟΜΩ	ΛΑΛΕΙ
tot-degenen	in	de	wet	(hij)-spreekt
tot hén... ..die... ..zijn	onder	de	wet	spreekt

Romeinen 3

¹⁹ Wij weten nu dat zoveel de wet zegt,
zij dit tot hen die in de wet zijn spreekt,
opdat elke mond gestopt zou worden
en heel de wereld
onder de rechtspraak van God zou komen.

*nl. de natiën vanwege het getuigenis van
(1) de schepping en (2) het geweten
en Israël vanwege het getuigenis van
de wet die aan hen was gegeven*

ΙΝΑ ΠΑΝ ΣΤΟΜΑ ΦΡΑΓΗ

opdat elke mond | dat-het-versperd-wordt

opdat alle mond gestopt

ΚΑΙ ΥΠΟΔΙΚΟΣ

en onder-de-rechtspraak

en strafwaardig

ΓΕΝΗΤΑΙ

| dat-hij-wordt~

worde

ΠΑΣ

alle

gehele

Ο ΚΟΣΜΟΣ

de wereld

de wereld

ΤΩ

voor-de

voor

ΘΕΩ

God

God

Galaten 3

Galaten 3

²³ Maar voordat het geloof kwam
werden wij verzekerd bewaard
onder [de] wet,
samen opgesloten gehouden,
tot het aanstaande geloof onthuld zou worden.

ΠΡΟ	ΤΟΥ	ΔΕ	ΕΛΘΕΙΝ	ΤΗΝ	ΠΙΣΤΙΝ
vóór	het	echter	te-komen	het	geloof
voordat	_	Doch	kwam	dit	geloof

Galaten 3

²³ Maar voordat het geloof kwam
werden wij verzekerd bewaard
onder [de] wet,
samen opgesloten gehouden,
tot het aanstaande geloof onthuld zou worden.

nl. Israëlieten

ΥΠΟ ΝΟΜΟΝ ΕΦΡΟΥΡΟΥΜΕΘΑ

onder wet ~wij-werden-verzekerd-bewaard~

onder de wet werden wij... ..in... ..bewaring gehouden

ΣΥΓΚΛΕΙΟΜΕΝΟΙ

|samen-opgesloten-wordende~

verzekerde

Galaten 3

²³ Maar voordat het geloof kwam
werden wij verzekerd bewaard
onder [de] wet,
samen opgesloten gehouden,
tot het aanstaande geloof onthuld zou worden.

*de wet was "een tussenmuur
van afscheiding"; Efeze 2:14*

ΥΠΟ ΝΟΜΟΝ ΕΦΡΟΥΡΟΥΜΕΘΑ

onder wet ~wij-werden-verzekerd-bewaard~

onder de wet werden wij... ..in... ..bewaring gehouden

ΣΥΓΚΛΕΙΟΜΕΝΟΙ

~samen-opgesloten-wordende~

verzekerde

Galaten 3

²³ Maar voordat het geloof kwam
werden wij verzekerd bewaard
onder [de] wet,
samen opgesloten gehouden,
tot het aanstaande geloof onthuld zou worden.

= de belofte (van het beloofde zaad) vervuld!

wet versus geloof:

*een opdracht <=> een belofte of een
bericht*

ΕΙΣ	ΤΗΝ	ΜΕΛΛΟΥΣΑΝ	ΠΙΣΤΙΝ	ΑΠΟΚΑΛΥΦΘΗΝΑΙ
<i>tot-in</i>	<i>het</i>	<i>op-het-punt-staande</i>	<i>geloof</i>	<i>onthuld-te-worden</i>
met het oog op	het	dat... ...zou	geloof	geopenbaard... ...worden

Galaten 4

Galaten 4

⁴ Maar toen de volheid van de tijd kwam,
zond God zijn Zoon,
wordend vanuit een vrouw,
wordend onder [de] wet,

d.w.z. bij het verstrijken van de termijn

ΟΤΕ	ΔΕ	ΗΛΘΕΝ	ΤΟ	ΠΛΗΡΩΜΑ	ΤΟΥ	ΧΡΟΝΟΥ
toen	echter	-(het)-kwam	de	compleet-making	van-de	tijd
toen	Maar	gekomen was	de	volheid	des	tijds

Galaten 4

⁴ Maar toen de volheid van de tijd kwam,
zond God zijn Zoon,
wordend vanuit een vrouw,
wordend onder [de] wet,

vanaf zijn geboorte was Jezus "onder de wet"

ΕΞΑΠΕΣΤΕΙΛΕΝ	Ο	ΘΕΟΣ	ΤΟΝ	ΥΙΟΝ	ΑΥΤΟΥ
-(hij)-delegeert	de	God	de	Zoon	van-hem
heeft... ..uitgezonden	_	God	_	Zoon	zijn

ΓΕΝΟΜΕΝΟΝ	ΕΚ	ΓΥΝΑΙΚΟΣ	ΓΕΝΟΜΕΝΟΝ	ΥΠΟ	ΝΟΜΟΝ
↓wordende~	van-uit	vrouw	↓wordende~	onder	wet
geboren	uit	een vrouw	geboren	onder	de wet

Galaten 4

⁵ om hen die onder [de] wet zijn,
uit te kopen,
opdat wij het zoonschap zouden verkrijgen.

= vrij te kopen
niet langer in de positie van slavernij
1:1-3; 6-7

INA	TOYC	ΥΠΟ	NOMON	ΕΞΑΓΟΡΑΧ
opdat	degenen	onder	wet	¹ dat-hij-zal-uitkopen
om	hen, die... ..waren	onder	de wet	vrij te kopen

Galaten 4

⁵ om hen die onder [de] wet zijn,
uit te kopen,
opdat wij het zoonschap zouden verkrijgen.

of: de zoonstelling
= erfgenaam versus slaaf
Izaak versus Ismaël >

INA THN YIOΘECIAN AΠΟΛΑΒΩΜΕΝ

opdat het zoonschap |dat-wij-krijgen

opdat het recht van zonen wij... ..zouden verkrijgen

later in Galaten 4

Galaten 4

²¹ Zeg mij, die onder [de] wet willen zijn:
luisteren jullie niet naar de wet?

*gelovigen uit de natiën wilden zich
stellen onder de bepalingen van "de wet"*

ΛΕΓΕΤΕ	ΜΟΙ	ΟΙ	ΥΠΟ	ΝΟΜΟΝ	ΘΕΛΟΝΤΕΣ	ΕΙΝΑΙ
!zegt !	mij	degenen	onder	wet	!willende	-zijn
Zegt	mij	gij, die	onder	de wet	wilt	staan

Galaten 4

²¹ Zeg mij, die onder [de] wet willen zijn:
luisteren jullie niet naar de wet?

> de geschiedenis van Izaak en Ismaël:
tweeërlei kinderen van Abraham
wie is je moeder?!

TON	NOMON	OYK	AKOYETE
de	wet	niet	jullie-luisteren
naar de	wet	niet	luistert gij

Romeinen 6

Romeinen 6

¹⁴ Immers, zonde zal geen heer van jullie zijn,
want jullie zijn niet onder [de] wet
maar onder genade.

= niet langer beheerst worden door de zonde

ΑΜΑΡΤΙΑ	ΓΑΡ	ΥΜΩΝ	ΟΥ	ΚΥΡΙΕΥΣΕΙ
zonde	want	van-jullie	niet	(zij)-zal-heer-zijn
de zonde	Immers	over u	geen	zal... ...heerschappij voeren

Romeinen 6

¹⁴ Immers, zonde zal geen heer van jullie zijn,
want jullie zijn niet onder [de] wet
maar onder genade.

m.a.w. wie zich onder de wet stelt wordt
beheerst door de zonde

Rom.5:20:

"Maar [de] wet kwam erbij,
opdat de misstap zou toenemen..."

OY	ΓΑΡ	ΕΣΤΕ	ΥΠΟ	ΝΟΜΟΝ	ΑΛΛ	ΥΠΟ	ΧΑΡΙΝ
niet	want	jullie-zijn	onder	wet	maar	onder	genade

niet	want	gij zijt	onder	de wet	maar	onder	de genade
------	------	----------	-------	--------	------	-------	-----------

Romeinen 6

¹⁴ Immers, zonde zal geen heer van jullie zijn,
want jullie zijn niet onder [de] wet
maar onder genade.

GENADE:

- in Christus ben ik gerechtvaardigd!
- gestorven en opgewekt

OY	ΓΑΡ	ΕΣΤΕ	ΥΠΟ	ΝΟΜΟΝ	ΑΛΛ	ΥΠΟ	ΧΑΡΙΝ
niet	want	jullie-zijn	onder	wet	maar	onder	genade

niet	want	gij zijt	onder	de wet	maar	onder	de genade
------	------	----------	-------	--------	------	-------	-----------

Romeinen 6

¹⁵ Wat dan? Zullen we dan zondigen
omdat wij niet onder wet
maar onder genade zijn?
Moge dat niet gebeuren!

de vraag
veronderstelt:
wij zijn zondaren

TI	OYN	AMAPTHCΩMEN	OTI	OYK	ECMEN	YTO	NOMON
wat?	dan	dat-wij-zullen-zondigen	dat	niet	wij-zijn	onder	wet
Wat	dan	Zullen wij zondigen	omdat	niet	wij... ..zijn	onder	de wet

ΑΑΑ	ΥΠΟ	ΧΑΡΙΝ	ΜΗ	ΓΕΝΟΙΤΟ
maar	onder	genade	toch-niet	moge-het-worden~
maar	onder	de genade	niet	Volstrekt

Romeinen 6

¹⁵ Wat dan? Zullen we dan zondigen omdat wij niet onder wet maar onder genade zijn?
Moge dat niet gebeuren!

Romeinen 6:11

... reken jezelf inderdaad
doden te zijn voor de zonde,

maar levenden voor God,
in Christus Jezus.

TI	OYN	AMAPTHCΩMEN	OTI	OYK	ECMEN	YTO	NOMON
wat ?	dan	dat-wij-zullen-zondigen	dat	niet	wij-zijn	onder	wet
Wat	dan	Zullen wij zondigen	omdat	niet	wij... ..zijn	onder	de wet

ΑΛΛ	ΥΠΟ	ΧΑΡΙΝ	ΜΗ	ΓΕΝΟΙΤΟ
maar	onder	genade	toch-niet	moge-het-worden~
maar	onder	de genade	niet	Volstrekt

1Korinthe 9

1Korinthe 9

¹⁹ Want vrij zijnde van allen,
maak ik mijzelf slaaf voor allen,
opdat ik meer zou winnen;

*lett. verslaaf ik mijzelf
= beperk ik en bind ik mij*

ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ	ΓΑΡ	ΩΝ	ΕΚ	ΠΑΝΤΩΝ	ΠΑΡΙΝ	ΕΜΑΥΤΟΝ
vrij	want	ⁱzijnde	van-uit	allen	voor-allen	mijzelf
vrij	Want hoewel	ik... ..sta	tegenover	allen	allen	mij

ΕΔΟΥΛΩΣΑ	ΙΝΑ	ΤΟΥΣ	ΠΛΕΙΟΝΑΣ	ΚΕΡΔΗΣΩ
ⁱik-maak-tot-slaaf	opdat	de	meerderen	ⁱdat-ik-zal-winnen
heb ik... ..dienstbaar gemaakt	om	er	zoveel mogelijk	te winnen

1Korinthe 9

²⁰ en ik werd voor de Joden als Jood,
opdat ik Joden zou winnen,
voor hen die onder [de] wet zijn
als onder wet...

*niet moeilijk voor Paulus:
het was zijn achtergrond "naar het vlees"*

KAI	EΓΕΝΟΜΗΝ	ΤΟΙΣ	ΙΟΥΔΑΙΟΙΣ	ΩΣ	ΙΟΥΔΑΙΟΣ
en	ik-werd~	voor-de	Joden	als	Jood
en	ik ben... ..geworden	voor de	Joden	als	een Jood

ΙΝΑ	ΙΟΥΔΑΙΟΥΣ	ΚΕΡΔΗCΩ
opdat	Joden	dat-ik-zal-winnen
om	Joden	te winnen

1Korinthe 9

²⁰ en ik werd voor de Joden als Jood,
opdat ik Joden zou winnen,
voor hen die onder [de] wet zijn
als onder wet...

TOIC	ΥΠΟ	NOMON	ΩC	ΥΠΟ	NOMON	MH	ΩΝ
<i>voor-degenen</i>	<i>onder</i>	<i>wet</i>	<i>als</i>	<i>onder</i>	<i>wet</i>	<i>toch-niet</i>	<i>zijnde</i>
hun, die... ..staan	onder	de wet	als	onder	de wet	hoewel... ..niet	_

1Korinthe 9

²⁰ ... ik, die zelf niet onder [de] wet ben,
opdat ik hen die onder [de] wet zijn,
zou winnen,

ΤΟΙΣ	ΥΠΟ	ΝΟΜΟΝ	ΩΣ	ΥΠΟ	ΝΟΜΟΝ	ΜΗ	ΩΝ
voor-degenen	onder	wet	als	onder	wet	toch-niet	zijnde
hun, die... ..staan	onder	de wet	als	onder	de wet	hoewel... ..niet	_

ΑΥΤΟΙΣ	ΥΠΟ	ΝΟΜΟΝ	ΙΝΑ	ΤΟΥΣ	ΥΠΟ	ΝΟΜΟΝ	ΚΕΡΔΗΣΩ
zelf	onder	wet	opdat	degenen	onder	wet	dat-ik-zal-winnen
persoonlijk	onder	de wet	om	hen, die... ..staan	onder	de wet	te winnen

1Korinthe 9

²¹ voor hen die zonder wet zijn
[werd ik] als zonder wet,
hoewel niet zonder wet van God
maar wettig van Christus,
opdat ik hen die zonder wet zijn,
zou winnen.

elders: wetteloos (b.v. 2Thes.2:8)

TOIC

voor-degenen

hun, die... ...zijn

ANOMOIC WC

zonder-wet als

zonder wet

ANOMOC

zonder-wet

ben ik geworden als zonder wet

1Korinthe 9

²¹ voor hen die zonder wet zijn
[werd ik] als zonder wet,
hoewel niet zonder wet van God
maar wettig van Christus,
opdat ik hen die zonder wet zijn,
zou winnen.

NBG51:

~~onder de wet van Christus~~

MH	ΩΝ	ΑΝΟΜΟC	ΘΕΟY	ΑΛΛ	ΕΝΝΟΜΟC	ΧΡΙCΤΟY
toch-niet	zijnde	zonder-wet	van-God	maar	wettig	van-Christus
hoewel niet		zonder de wet	van God	want	ik sta onder de wet	van Christus

1Korinthe 9

²¹ voor hen die zonder wet zijn
[werd ik] als zonder wet,
hoewel niet zonder wet van God
maar wettig van Christus,
opdat ik hen die zonder wet zijn,
zou winnen.

INA	ΚΕΡΔΑΝΩ	ΤΟΥΣ	ΑΝΟΜΟΥΣ
opdat	¹ dat-ik-zal-winnen	degenen	zonder-wet
om	te winnen	hen, die... ...zijn	zonder wet

Galaten 5

Galaten 5

¹⁸ Maar indien jullie in geest worden geleid,
zijn jullie niet onder [de] wet.

vergl. 4:29

in geest (> de belofte, Izaak) versus
de werken van het vlees (Ismaël, werken)

ΕΙ	ΔΕ	ΠΝΕΥΜΑΤΙ	ΑΓΕCΘΕ	ΟΥΚ	ΕCΤΕ	ΥΠΟ	ΝΟΜΟΝ
indien	echter	in-geest	jullie-worden-geleid~	niet	jullie-zijn	onder	wet
Indien	echter	door de Geest	gij u... ...laat leiden	dan... ...niet	zijt gij	onder	de wet